

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Strategia UE na rzecz zrównoważonych wyrobów włókienniczych w obiegu zamkniętym

(2023/C 79/04)

Sprawozdawca:	Luca MENESINI (IT/PES), przewodniczący prowincji Lukka (Toskania)
Dokument źródłowy:	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Strategia UE na rzecz zrównoważonych wyrobów włókienniczych w obiegu zamkniętym” COM(2022) 141

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW,

1. Z zadowoleniem przyjmuje przekrojowe podejście przyjęte w strategii UE na rzecz zrównoważonych wyrobów włókienniczych w obiegu zamkniętym, której celem jest stworzenie spójnych ram i spójnej wizji transformacji sektora włókienniczego zgodnie z ambitnymi założeniami Europejskiego Zielonego Ładu, Planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym oraz europejskiej strategii przemysłowej.
2. Z zainteresowaniem oczekuje finalizacji i publikacji planu działania na rzecz zielonej i cyfrowej transformacji całego ekosystemu włókienniczego.
3. Dostrzega pilną potrzebę wprowadzania do obrotu w UE trwałych i nadających się do recyklingu wyrobów włókienniczych w znacznym stopniu wykonanych z włókien wtórnych, wolnych od substancji niebezpiecznych i produkowanych z poszanowaniem praw socjalnych i środowiska. Wzywa do zmiany paradygmatu w przemyśle mody, aby położyć kres nadprodukcji i nadmiernej konsumpcji odzieży.
4. Zwraca uwagę na dane Europejskiej Agencji Środowiska (EEA), z których wynika, że z punktu widzenia konsumpcji cykl życia wyrobów włókienniczych ma średnio czwarty z kolei – po żywności, mieszkalnictwie i mobilności – najgorszy wynik pod względem wpływu na klimat i środowisko⁽¹⁾. W 2020 r. wyroby włókiennicze spowodowały trzecią pod względem wielkości presję na zużycie wody i użytkowanie gruntów oraz piątą pod względem wielkości presję na wykorzystanie surowców i emisje gazów cieplarnianych.
5. Podkreśla znaczenie sektora włókienniczego, odzieżowego, skórzanego i obuwniczego (sektora TCLF) dla przemysłu europejskiego – sektor ten zatrudnia ponad dwa miliony pracowników i jest motorem zatrudnienia, rozwoju gospodarczego i innowacji w tych ekosystemach regionalnych, w których występuje. Uważa, że kwestią pierwszej wagi jest odstąpienie od systemu produkcji o charakterze wydobywczym (linearnym) na rzecz modelu regeneracyjnego (opartego na obiegu zamkniętym). Sądzi, że zasadniczą rolę w tej transformacji odgrywają władze lokalne i regionalne. W systemie zbierania, odzyskiwania i ponownego użycia są to zwłaszcza: a) gminy i podmioty lokalne takie jak przedsiębiorstwa społeczne, podmioty zbierające i organizacje społeczeństwa obywatelskiego, a we wspieraniu gmin w pełnieniu ich funkcji – b) regiony, a siłą napędową procesów badawczych i innowacyjnych jest c) sektor prywatny.
6. Przyznaje, że rozszerzona odpowiedzialność producenta odegrała dużą rolę w usprawnianiu selektywnej zbiórki odpadów i ich późniejszego zagospodarowania zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami. Mając na uwadze wysokie koszty unieszkodliwiania tzw. szybkiej mody, apeluje do współprawodawców o określenie na szczeblu UE, które wyroby włókiennicze wchodzi w zakres stosowania dyrektywy i związanego z nią systemu rozszerzonej odpowiedzialności producenta.
7. Odnosi się pozytywnie do faktu, że od stycznia 2025 r. wszyscy producenci odpadów będą zobowiązani do selektywnego zbierania odpadów włókienniczych. Oczekuje ponadto, że planowany na 2024 r. przegląd dyrektywy ramowej w sprawie odpadów uwzględni również konkretne cele ilościowe w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów włókienniczych, ich ponownego użycia i recyklingu oraz uwzględni kluczową rolę władz lokalnych i regionalnych w tym procesie.

⁽¹⁾ EEA, Textiles and the environment: the role of design in Europe's circular economy [Wyroby włókiennicze i środowisko: rola projektowania w europejskiej gospodarce o obiegu zamkniętym], 2022.

Ponowne rozważenie wzorców konsumpcji

8. Zwraca uwagę, że w latach 2000–2015 światowa produkcja wyrobów włókienniczych nieomal się podwoiła. Zważywszy, że odzież ma największy udział w zużyciu wyrobów włókienniczych w UE (81 %), tendencja do używania odzieży przez coraz krótszy czas przed jej wyrzuceniem przyczynia się w dużym stopniu do niezrównoważonych modeli nadmiernej produkcji i konsumpcji.

9. Pragnie, by coraz bardziej rozpowszechniano modele działania propagujące świadome i zrównoważone korzystanie z wyrobów włókienniczych, zwłaszcza tych rodzajów odzieży, które konsumenci częściej wyrzucają przed końcem okresu użytkowania, takich jak kurtki i płaszcze oraz odzież dziecięca. Takie przedsięwzięcia, jak na przykład systemy wymiany (ang. „swap schemes”), wypożyczalnie („biblioteki”) ubrań oraz kampanie uświadamiające, napotykają różnorodne bariery związane z uprzedzeniami w stosunku do jakości, higieniczności czy różnorodności używanej odzieży, którą się oferuje.

10. Zwraca uwagę na potrzebę przyspieszonego poszukiwania innowacyjnych rozwiązań (takich jak maszyny, zakłady, platformy cyfrowe) dotyczących sortowania zebranych odpadów włókienniczych, ich ponownego wykorzystania i recyklingu, a także optymalizacji zachowania materiałów.

11. Odnotowuje, że popyt rynkowy na produkty i usługi o obiegu zamkniętym jest nadal niewystarczający, co stanowi istotną przeszkodę we wdrażaniu modeli biznesowych o obiegu zamkniętym. Zachęca władze krajowe, regionalne i lokalne, by odgrywały rolę stymulującą i stosowały instrumenty wsparcia w przyjmowaniu modeli biznesowych opartych raczej na kulturze użytkowania zamiast posiadania, opracowując przepisy dotyczące przewozu wyrobów włókienniczych i obrotu nimi (w tym strumieni odpadów), rozpowszechniając zachęty prawne (na przykład obniżenie podatku VAT bądź zastosowanie zasady rozszerzonej odpowiedzialności producenta) do wypożyczania zamiast zakupu odzieży, do tworzenia platform wymiany, do zwrotu, odsprzedaży i handlu detalicznego towarami używanymi, a także zwiększając znaczenie naprawy, upcyklingu i konserwacji. Uznaje ponadto, że te modele biznesowe mogą mieć pozytywny wpływ na rezultaty osiągnięte w zakresie zrównoważenia środowiskowego w sektorze zdrowia, turystyki, budownictwa oraz innych niezbędnych usług publicznych.

12. Przyjmuje z zadowoleniem inicjatywę dotyczącą wzmocnienia pozycji konsumentów w procesie transformacji ekologicznej⁽²⁾, a także wynikające z niej przepisy UE gwarantujące, że konsumenci będą otrzymywać w punkcie sprzedaży informacje o handlowej gwarancji trwałości wyrobów włókienniczych, a także odpowiednie informacje na temat możliwości ich naprawy. Zachęca Komisję do dalszych prac nad minimalnymi kryteriami dla wszystkich rodzajów twierdzeń dotyczących ekologiczności w ramach inicjatywy „Green Claims”⁽³⁾.

Upowszechnienie projektowania pod kątem obiegu zamkniętego

13. Stwierdza, że projektowanie bardziej trwałych wyrobów włókienniczych może przedłużyć czas ich użytkowania, ograniczając tym samym ilość odpadów włókienniczych, odzieżowych, skórzanych i obuwniczych (sektor TCLF) i całościowego zużycia surowców pierwotnych i chemikaliów. Z zadowoleniem przyjmuje prace Komisji nad opracowaniem wiążących wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów w celu poprawy właściwości użytkowych wyrobów z sektora TCLF pod względem zrównoważoności, możliwości ponownego użycia, naprawy, recyklingu w obiegu zamkniętym i obowiązkowej zawartości włókien pochodzących z recyklingu.

14. Stanowczo zgadza się, że potrzebne są wspólne normy w zakresie zrównoważonego rozwoju, gdyż uznaje się je za niezbędne do zaangażowania marek w ocenę ich produktów pod kątem wpływu na środowisko.

15. Odnosi się przychylnie do aspektów strategii dotyczących jaśniejszego informowania o obiegu zamkniętym w sektorze TCLF oraz do cyfrowego paszportu produktu opartego na obowiązkowych wymogach informacyjnych dotyczących obiegu zamkniętego i innych aspektów środowiskowych. Wzywa Komisję do udostępnienia cyfrowego paszportu produktu wszystkim zainteresowanym stronom i konsumentom oraz do uwzględnienia informacji na temat warunków pracy oraz sposobów naprawy i ponownego użycia produktów.

16. Uważa, że przy określaniu minimalnych wymogów dotyczących produktów z sektora TCLF należy przestrzegać następujących zasad, których celem powinno być poprawa całkowitej równowagi ekologicznej w całym cyklu życia:

⁽²⁾ Wniosek dotyczący dyrektywy w odniesieniu do wzmocnienia pozycji konsumentów w procesie transformacji ekologicznej poprzez lepsze informowanie i lepszą ochronę przed nieuczciwymi praktykami, COM(2022) 143.

⁽³⁾ Inicjatywa na rzecz uzasadniania twierdzeń dotyczących ekologiczności – Środowisko – Komisja Europejska (europa.eu).

- a) **gwarancji minimalnej trwałości produktu i zgodności z wymogami w tym zakresie** wraz z jasnymi, ambitnymi i obowiązkowymi celami w zakresie ponownego użycia i przygotowania do ponownego użycia,
- b) **gwarancji dotyczącej możliwości naprawy i modułowości**, w tym szczególnych wskaźników służących do oceny łatwości nieniszczącego rozdzielenia tkaniny, a także możliwości prostej wymiany i naprawy istotnych części produktów,
- c) **gwarancji zdolności do recyklingu**, w tym ograniczenia rodzajów łączenia różnorodnych materiałów, substancji chemicznych, barwników i wykończeń niekompatybilnych z recyklingiem oraz możliwości propagowania takich produktów, w przypadku których istnieje dostępna i dopracowana technologia recyklingu,
- d) **gwarancji dotyczących materiałów o zrównoważonym i etycznym pochodzeniu**, pod warunkiem że są one stosowane przez dłuższy okres użytkowania i nadają się do recyklingu, w celu zmniejszenia ilości pierwotnych włókien syntetycznych produkowanych z paliw kopalnych,
- e) **gwarancji dotyczących dopuszczalnego poziomu uwalniania mikrodrobin plastiku** podczas produkcji, użytkowania i wycofania z użytku.
- f) gwarancji, że nowe produkty sektora TCLF są wytwarzane z określonego odsetka pokonsumenckich wyrobów włókienniczych.

17. Apeluje o większą harmonizację rozporządzenia REACH⁽⁴⁾ z zasadami obiegu zamkniętego odnoszącymi się do specyfiki sektora TCLF, tak by dano pierwszeństwo wysiłkom na rzecz ograniczenia stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych, rozpowszechniania informacji na temat chemikaliów stosowanych w wyrobach gotowych oraz zapewnienia identyfikowalności.

Zwiększenie roli władz lokalnych w przejściu na gospodarkę o obiegu zamkniętym

18. Jest zdania, że regiony i gminy odgrywają pierwszoplanową rolę w propagowaniu badań naukowych i innowacji w tym sektorze oraz w tworzeniu synergii i wzajemnych powiązań z innymi sektorami i regionami, przed którymi stoją te same wyzwania. Wzywa Komisję, by w całej UE wspierała tworzenie i zwiększanie skali regionalnych klastrów innowacyjnych, a także budowanie między nimi wzajemnych powiązań w sektorze wyrobów włókienniczych opartych na obiegu zamkniętym.

19. Z zadowoleniem przyjmuje doświadczenia zdobyte w niektórych europejskich regionach lub kompleksach przemysłowych, takie jak lokalny zielony ład lub pakt na rzecz mody o obiegu zamkniętym, które opierają się na dobrowolnych porozumieniach z udziałem wielu podmiotów i mają na celu łatwiejsze przestawienie się sektora TCLF na model o obiegu zamkniętym. W tych modelach wytycza się cele ogólne dla sektora i cele szczegółowe dla każdego segmentu łańcucha wartości, które są odpowiedzią na wyzwania środowiskowe, społeczne i gospodarcze tego sektora i nakładają specjalne zobowiązania na producentów, podmioty gospodarujące odpadami, samorządy lokalne, podmioty zbierające, organizacje pozarządowe, organizacje społeczeństwa obywatelskiego oraz ośrodki badawcze i technologiczne.

20. Przyznaje, że wspieranie przedsiębiorstw społecznych działających w sektorze ponownego wykorzystywania ma szczególne znaczenie dla tworzenia lokalnych, zrównoważonych miejsc pracy sprzyjających włączeniu społecznemu⁽⁵⁾, ponieważ przedsiębiorstwa społeczne opracowują lokalne praktyki ponownego wykorzystywania, a jednocześnie przynoszą wymierne korzyści społeczne i gospodarcze społecznościom wokół nich. Podkreśla jednak, że aby móc stać się konkurencyjnym i zapewnić ciągłość świadczenia usług, sektor przedsiębiorstw społecznych musi sprostać wielu wyzwaniom.

21. Apeluje do Komisji o przyjęcie wytycznych dotyczących sposobu wspierania gospodarki o obiegu zamkniętym i partnerstw na rzecz tej gospodarki, tworzonych między przedsiębiorstwami społecznymi a innymi podmiotami, w tym przedsiębiorstwami usługowymi i handlowymi, by zastanowić się zwłaszcza nad szansami związanymi z ponownym wykorzystaniem i naprawą wyrobów włókienniczych w ramach niedawno przyjętego unijnego planu działania na rzecz gospodarki społecznej⁽⁶⁾.

22. Przyznaje, że głównym wyzwaniem jest wciąż skuteczność lokalnych systemów zbierania odpadów z sektora TCLF, i przypomina, że – aby przyczynić się do skutecznego przejścia tego sektora na obieg zamknięty – całkowite koszty związane ze zbieraniem, segregacją i recyklingiem tych odpadów powinny być niższe od kosztów gospodarowania odpadami z gospodarstw domowych.

⁽⁴⁾ Rejestracja, ocena, udzielanie zezwoleń i stosowane ograniczenia w zakresie chemikaliów.

⁽⁵⁾ Przedsiębiorstwo społeczne tworzy średnio 20–35 miejsc pracy na 1 000 ton tkanin zebranych w celu ponownego wykorzystania. Źródło: OECD/Komisja Europejska, Policy brief on making the most of the social economy's contribution to the circular economy [Dokument programowy: Jak najlepiej wykorzystać wkład gospodarki społecznej w gospodarkę o obiegu zamkniętym], 2022, oraz RREUSE, Job creation in the re-use sector: data insights from social enterprises [Tworzenie miejsc pracy w sektorze ponownego wykorzystywania: spostrzeżenia na temat danych pochodzących od przedsiębiorstw społecznych], 2021.

⁽⁶⁾ COM(2021) 778 final.

23. Wzywa Komisję, by z myślą o rozwoju lokalnych systemów zbierania odpadów z sektora TCLF i gospodarowania nimi opracowała wzorce postępowania przewidujące:

- a) konsultacje z obywatelami przed opracowaniem środków służących osiągnięciu celów,
- b) instrumenty wspierające współpracę między różnymi podmiotami, które mogą przyczynić się do lepszego zbierania odpadów, a następnie ich przetwarzania i sprzedaży,
- c) mechanizmy sprzyjające rentowności zbierania i przetwarzania odpadów przez wszystkie podmioty w łańcuchu wartości (w tym zasady rozszerzonej odpowiedzialności producenta),
- d) mechanizmy służące ochronie i promowaniu istniejących już najlepszych praktyk w dziedzinie ponownego użycia i naprawy przedstawionych przez podmioty lokalne.

Wspieranie wzorców zrównoważonej produkcji

24. Wzywa Komisję do uwzględnienia w inicjatywie UE dotyczącej zrównoważonych produktów takich środków, które mają na celu zakaz niszczenia niesprzedanych artykułów (czyli nadwyżek zapasów, towarów niechodliwych i towarów zwróconych – zwłaszcza zwróconych w ramach handlu elektronicznego), a także do wytyczenia celów dla etapu produkcji, które mogą przyczynić się do zapobiegania marnotrawstwu, i do zniechęcania do nadprodukcji.

25. Apeluje, by wprowadzono obowiązkowe minimalne kryteria dla zielonych zamówień publicznych⁽⁷⁾, których zakres zostałyby określony na podstawie oceny skutków, a także wymogi dotyczące zachęt państw członkowskich w zakresie wyrobów włókienniczych. Zaleca ponadto Komisji, by opracowała wytyczne dotyczące zachęt do udzielania zamówień publicznych i innych rodzajów zamówień sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi, a także wytyczne dotyczące kryteriów w tym zakresie.

26. Wnosi, by państwa członkowskie unormowały kwestie zielonych zamówień publicznych w formie krajowych planów działania lub strategii, w większym stopniu ujednolicając kryteria stosowane na szczeblu krajowym z zasadami przewodnimi UE⁽⁸⁾. Uważa również, że by ułatwić bardziej kompleksowe i powszechne wdrażanie zielonych zamówień publicznych, konieczna jest wymiana wiedzy i dobrych praktyk lokalnych i regionalnych.

27. Apeluje do Unii, jako istotnego importera i eksportera⁽⁹⁾ w globalnym łańcuchu wartości wyrobów sektora TCLF, by stała się światowym prekursorem promowania na szczeblu globalnym zrównoważonych i opartych na obiegu zamkniętym łańcuchów wartości w sektorze TCLF oraz innowacyjnych rozwiązań technologicznych i modeli biznesowych. Należy przy tym zapewnić transformację ekologiczną i cyfrową i przestrzeganie wymogów w zakresie zrównoważonego rozwoju, a także odpowiedzieć na wyzwania społeczne i sprawić, by MŚP z sektora produkcji mogły stać się konkurencyjne w skali światowej.

28. Apeluje do Komisji o przygotowanie nowej inicjatywy ustawodawczej w celu ustanowienia faktycznego zakazu wprowadzania do obrotu w UE produktów wytwarzanych z wykorzystaniem pracy przymusowej, w tym pracy dzieci. Zwraca się o uwzględnienie wyrobów włókienniczych, odzieży, galanterii skórzanej i obuwia (sektora TCLF) w przepisach dotyczących należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju. Ramy regulacyjne dotyczące zrównoważonego rozwoju powinny mieć zastosowanie nie tylko do europejskich producentów wyżej wymienionych wyrobów, lecz również do wszystkich przedsiębiorstw, które wprowadzają je do obrotu w UE, niezależnie od miejsca wytwarzania samych produktów.

29. Uważa, że istotne jest uświadomienie sobie potrzeby włączenia w procesy produkcji, wytwarzania i ponownego użycia zarówno małych, jak i dużych gospodarstw produkujących materiały naturalne (takie jak wełna), które to gospodarstwa odgrywają zasadniczą rolę w produkcji wyrobów włókienniczych nadających się do recyklingu, a także ich wsparcie w tych procesach.

(7) Zielone zamówienia publiczne odnoszą się nie tylko do wpływu konsumpcji wyrobów z sektora TCLF związanych z sektorem publicznym, lecz mogą również wysłać silne sygnały do ogólnie pojętego rynku w celu opracowania i rozwinięcia innowacyjnych i zrównoważonych rozwiązań w większym stopniu opartych na obiegu zamkniętym w zakresie produkcji wyrobów w sektorze TCLF i świadczenia usług, które to rozwiązania mogłyby zostać przyjęte w sektorze prywatnym.

(8) Sprawozdanie techniczne WCB, *EU Green Public Procurement (GPP) Criteria for Textile Products and Services Guidance Document* [dokument zawierający wytyczne w sprawie kryteriów zielonych zamówień publicznych odnośnie do wyrobów i usług włókienniczych], 2020.

(9) W 2020 r. przywieziono do UE-27 8,7 mln ton gotowych wyrobów włókienniczych o wartości 125 mld EUR. Odzież odpowiada za 45 % wielkości przywozu. Na kolejnych miejscach plasują się wyroby włókiennicze dla gospodarstwa domowego, inne tkaniny i obuwie (źródło: Eurostat, 2021).

30. Wzywa Komisję do zapewnienia szczególnego wsparcia dla działań na rzecz inwestycji technologicznych w łańcuchu wartości i dla konkretnej działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej (BRI) niezbędnej do tego, by faktycznie udało się przestawić produkcję z modelu linearnego na model w większym stopniu oparty na obiegu zamkniętym w sektorze włókienniczym, skórzanym i obuwniczym, a także zachęca do badania i produkcji nowych materiałów, które można uzyskać dzięki połączeniu różnych łańcuchów produkcji i form recyklingu.

31. Zaleca przyjęcie na szczelbu UE jasnej definicji i określenie zakresu stosowania rozszerzonej odpowiedzialności producenta z ekomodulowanymi cenami wyrobów sektora TCLF w celu rozpoznania ich rzeczywistego i potencjalnego negatywnego wpływu na prawa człowieka, w tym prawa pracownicze, i na środowisko, zapobiegania negatywnym skutkom, łagodzenia ich, powstrzymywania i informowania o nich zarówno w działalności własnej przedsiębiorstw, jak i wzdłuż ich globalnych łańcuchów wartości.

32. Zwraca uwagę, że ekosystem sektora TCLF wymaga wysoko wykwalifikowanej siły roboczej, aby uwolnić potencjał tworzenia miejsc pracy wynikający z transformacji cyfrowej i ekologicznej, ponieważ obecnie zaledwie 13 % pracowników ma wysokie kwalifikacje⁽¹⁰⁾. Konieczne jest zwiększenie konkurencyjności MŚP, aby zatrzymać utalentowanych pracowników i pielęgnować nowe talenty, a także poprawić warunki pracy i wydajność w produkcji zrównoważonych surowców i wyrobów włókienniczych w przemyśle. Aby przyciągnąć wykwalifikowane i utalentowane młode osoby oraz wzbogacić MŚP o umiejętności, zachęca do ustanowienia szeroko zakrojonego partnerstwa na rzecz ekosystemu włókienniczego z myślą o podnoszeniu i zmianie kwalifikacji oraz nabywaniu i przekazywaniu umiejętności ekologicznych i cyfrowych, w tym wiedzy na temat oceny cyklu życia i oceny łańcucha wartości. Zwraca się do Komisji o uwzględnienie przy opracowywaniu instrumentów wspierania zatrudnienia w sektorze pokonsumenckim spodziewanego wzrostu ilości zbieranych produktów TCLF ze względu na obowiązkową selektywną zbiórkę odpadów.

33. Ubolewa nad danymi, które wskazują, że kobiety stanowią większość nisko opłacanej i niewykwalifikowanej siły roboczej w sektorze TCLF. Jest przekonany, że poprawa zrównoważoności łańcucha dostaw wiąże się z istotnym aspektem równouprawnienia płci, i wzywa do podjęcia uzgodnionych działań w celu znacznego zwiększenia dostępu kobiet do wyższych stanowisk.

34. Zachęca również do ukierunkowanego wykorzystania zasobów programu Erasmus+ do realizacji inicjatyw pilotażowych i eksperymentalnych w dziedzinie szkolenia zawodowego i szkolnictwa wyższego, które przyczyniają się do nabywania umiejętności ekologicznych i cyfrowych niezbędnych w sektorze włókienniczym, modowym, skórzanym i obuwniczym, w celu zwiększenia jego atrakcyjności dla młodych ludzi i zachęcenia do mobilności pracowników.

35. Z zadowoleniem przyjmuje Europejski pakt na rzecz umiejętności⁽¹¹⁾, którego celem jest maksymalizacja wpływu inwestycji w poprawę obecnych umiejętności i zmianę kwalifikacji pracowników w całym ekosystemie branży włókienniczej, odzieżowej, skórzanej i obuwniczej, w tym segmencie mody i handlu detalicznego.

Przekształcanie odpadów w wartość

36. Odnotowuje prognozy, wedle których – dzięki wdrożeniu do 2025 r. rozporządzenia UE w sprawie selektywnego zbierania odpadów włókienniczych oraz pozytywnemu wpływowi założonych w państwach członkowskich organizacji odpowiedzialności producenta na zbieranie odpadów i gospodarowanie nimi – prawdopodobnie mniej zebranych artykułów będzie się nadawać do ponownej sprzedaży w Europie i znacznie wzrośnie udział nadających się do recyklingu odpadów pokonsumenckich z sektora TCLF gospodarstw domowych⁽¹²⁾. Odnosnie do zwiększenia zdolności UE w zakresie recyklingu Komitet proponuje, by w planowaniu inwestycyjnym uwzględnić wpływ na sektory upcyklingu i ponownego wykorzystania, które z reguły są bardziej pracochłonne, a także wynikającą z tego dynamikę zatrudnienia i włączenia społecznego.

37. Sądzi, że lokalna produkcja włókien wtórnych może odegrać kluczową rolę we wzmacnianiu europejskiego łańcucha wartości w sektorze włókienniczym. Chociaż po osiągnięciu dojrzałości i poszerzeniu skali przemysł recyklingu odpadów włókienniczych może stać się niezależny i rentowny, niezbędne będzie finansowanie krótkoterminowej transformacji, być może również za pomocą programów rozszerzonej odpowiedzialności producenta i innej pomocy w celu dostosowania już istniejącego przemysłu i rozwinięcia zdolności dzięki produktom pochodzącym z recyklingu dla różnych sektorów: mody, motoryzacji, materiałów włókienniczych do domu, tkanin technicznych itd.

⁽¹⁰⁾ Eurostat, badanie aktywności ekonomicznej ludności, 2019.

⁽¹¹⁾ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1517&langId=pl>

⁽¹²⁾ Zgodnie ze sprawozdaniem McKinsey z 2021 r. *Scaling textile recycling in Europe – turning waste into value* [Skalowanie recyklingu wyrobów włókienniczych w Europie – przekształcanie odpadów w wartość] do 2030 r. ilość ta wzrośnie do ok. 1,7 mln ton.

38. Pozytywnie odnosi się do uwzględnienia w priorytetowym wykazie strumienia odpadów: a) odzieży i innych selektywnie zbieranych wyrobów włókienniczych przygotowanych do ponownego użycia, b) odzyskanych/poddanych recyklingowi włókien celulozowych z sektora TCLF oraz c) mieszanek włókien odzyskanych/poddanych recyklingowi z odpadów z sektora TCLF z myślą o opracowaniu dalszych kryteriów zniesienia statusu odpadu w UE, co będzie bodźcem do zwiększenia zdolności unijnego przemysłu recyklingu odpadów z tego sektora w UE.

Bruksela, dnia 30 listopada 2022 r.

Vasco ALVES CORDEIRO

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów
